

Наша Українська Рідна Школа
Ukrainian Heritage School

700 Cedar Road • Jenkintown, Pennsylvania 19046 • Telephone: 215-663-5322

ЗАВДАННЯ з дня 04/01/ 2017

Вчитель Ярослав Щур

~~ЛІТЕРАТУРА~~

~~ІСТОРІЯ~~

ГЕОГРАФІЯ

~~КУЛЬТУРА~~

— Розмовна —

~~МОВА~~

8 кл.	
ЧИТАТИ	Українські Карпати. Розташування. «ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ» П.О.Масляк (ст.57-60)
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
9 кл.	
ЧИТАТИ	
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
10 кл.	
ЧИТАТИ	Українці в країнах Західної Європи. «ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ» П.О.Масляк (ст.190-192)
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
11 кл.	
ЧИТАТИ	Міграції в Україні. «ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ» П.О.Масляк (ст.81-82) (матеріал додається)
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
12 кл.	
ЧИТАТИ (розмовна Мова)	Підготовка до КІНЦЕВОГО ПИСЬМОВОГО МАТУРАЛЬНОГО ІСПИТУ З ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ(03/29/2017).
ПИСАТИ	
ІСПИТ	

Shkilna Rada's Matura Page

<https://sites.google.com/site/shkilnaradasmaturapage/>

Українські Карпати.

Область Українських Карпат розташована на південному заході країни. Вона простягаються завдовжки 280 км, завширшки – на 100-110 км. Площа гірської системи – понад 24 тис. км², а разом з Передкарпаттям і Закарпаттям – 37 тис. км².

Абсолютні висоти гірської системи коливаються від 120 м біля підніжжя до 800 м у міжгірних улоговинах та 1500-2000 м вздовж основних хребтів. Усі найвищі вершини – **Говерла, Петрос, Бребенескул, Піп-Іван, Ребра, Гутин-Томнатик** – зосереджені на масиві **Чорногора**.

Клімат Карпат визначається географічним положенням гір та значною висотою над рівнем моря. На їх територію має вплив континентальне й морське повітря помірних широт, а інколи сюди проникають арктичні повітряні маси. Клімат Карпат дуже вологий з порівняно низькими річними температурами повітря. Температура січня у Передкарпатті становить - 4°... -3°С, у Закарпатті – -2°С, а в горах – -6°... -12°С. Зима м'яка і багатосніжна. Зрідка бувають дуже холодні зими.

Середні температури липня в Передкарпатті становлять +18°С... +19°С, Закарпатті - +20°С, у горах - +7°... +13°С. Опадів у передгір'ях - 900 мм, у верхів'ях гір - до 2000 мм (с. Руська-Мокра, Тячівський район, Закарпатської області).

Із підняттям на кожні 100 м у Карпатах літо запізнюється на 8-10 днів і на 5-6 днів закінчується раніше. У замкнутих котловинах часто застоюється важке холодне повітря і температура може бути на 100 м нижча, ніж у навколишніх горах. Це явище називається інверсією температур.

У Карпатах бере початок багато річок: Прут, Дністер, Тиса, Лімниця, Черемош, Латориця, Уж, Теремля, Бистриці Надвірнянська і Солотвинська.

Течія їхня стрімка, вони несуть велику кількість уламкового матеріалу, який відкладають у своїй нижчій течії. Живлення річок мішане.

Ґрунти у Карпатах різноманітні і відповідно до кліматичних умов розміщуються вертикальними поясами. В Передкарпатті сформувалися дерново-підзолисті ґрунти, вище 1200-1400 м – бурі гірсько-лісові ґрунти, на висоті 1500-1600 м – сіро-бурі, вище 1600 м (під субальпійськими луками) – гірсько-лучні.

На Закарпатській низовині переважають дерново-підзолисті ґрунти. На схилах гір росте 1950 видів квіткових рослин і 10 видів представників хвойних. Рослинність Карпат змінюється з висотою. У передгір'ях ростуть мішані ліси, що складаються з дуба, граба, ялини. На висоті від 600 до 1200 м розкинулися букові і буково-ялинові ліси. Вище 1200 м переважають смереково-ялинові, які в підверховинній смузі змінюються смерековими лісами. Вершини гір (вище 1500 м) вкриті альпійськими луками з низькорослими травами (полонини).

Самобутність природи Карпат зумовлює багатство і своєрідність фауни. Типовим представниками лісів є дикий кабан, козулі й благородні олені, заєць-русак, лисиця, лісова куниця, горностай. Рідкісними в Карпатах стали борсуки. Зменшилася і чисельність таких хижих звірів, як вовк, рись та дикий кіт.

У Карпатах багато птахів – ластівки, лелеки, шпаки, снігурі, омелюхи, пуночки, синиці, корольки, повзики, шишкарі, чижі, дятли, яструби, сови, сірі куріпки, тетереви і глухарі.

В Українських Карпатах є понад 1500 природозаповідних об'єктів. Найбільший серед них – Карпатський природний національний парк. Серед важливих природоохоронних територій відомі природо-заповідні території:

- "Синевир",
- Вижницький,
- Міжнародний біосферний заповідник "Східні Карпати",
- Карпатський та Горганський заповідники та ін.

Українці в країнах Західної Європи

Українські поселення з'явилися в країнах Європи у давні часи. В Швеції, Німеччині та Франції 1714 р. певний час перебував гетьман П. Орлик зі своїми прихильниками. А в 70-і рр. минулого століття починається хвиля політичної еміграції українців з Російської імперії до країн Західної Європи (М. Драгоманов). Інший потік української еміграції брав початок у Галичині, Буковині та Закарпатті.

Ще один потік еміграції складався з українців, головним чином з Галичини, Буковини та Закарпаття. Власне з тих, хто в кінці XIX ст. виїжджав тимчасово до західноєвропейських країн на заробітки.

Слід відзначити, що виїзд українців на заробітки в ці країни мав досить-таки обмежений характер, коли ми порівнюємо його з масовою еміграцією до США та Канади. Нерідко окремі групи українців, які мали намір емігрувати на заробітки саме в США або Канаду, змушені були через брак коштів залишатися, принаймні тимчасово, в Західній Європі.

Ще до Першої світової війни невеликі групи українських заробітчан поселилися у Великобританії, Бельгії. На цей же період припадає початок сезонної міграції селян із західно-українських земель у Німеччину (до 75 тис на рік) і в менших розмірах — у Данію.

Чергова, значно численніша порівняно з попередніми періодами, хвиля політичної еміграції з України припадає на 1919—1920 рр. Європейські країни стали притулком для тих жителів України, котрі не прийняли радянської влади (Наддніпрянина), польського окупаційного режиму (Західна Україна). Кістяк української еміграції склали міністри уряду Української Народної Республіки, її службовці, учасники військових формувань. За кордоном залишилися члени дипломатичних місій УНР, зокрема у Франції, Англії, Німеччині, Бельгії, Нідерландах, Швеції, Норвегії, Фінляндії тощо. Емігрувала також частина діячів науки і культури, студентської молоді.

Найпомітніший за чисельністю осередок еміграції з України сформувався у Франції за даними зарубіжних джерел, кількість українців у цій країні досягала 40—50 тис. чол.

Після закінчення Першої світової війни українські громади формувалися в основному із військовополонених та іммігрантів, які не приймали ідеологію побудови соціалістичного суспільства в Україні. У міжвоєнний період виникли кількатисячні спільноти з українців у Німеччині та Австрії, значно меншими у кількісному відношенні вони були в Італії, Люксембурзі, Норвегії, Швейцарії тощо.

Подальший процес української імміграції пов'язаний безпосередньо з ходом і наслідками Другої світової війни. Емігранти цього періоду — переважно «переміщені особи».

За даними Центрального представництва української еміграції (Ашафенбург, Німеччина), наприкінці 1946 р. на території Західної Німеччини знаходилось 177 тис. українців, у тому числі в американській зоні — 104 тис. , в англійській — 54 тис. , у французькій — 19 тис. У трьох західних окупаційних зонах Австрії проживало 29 тис. українців. Близько 15 тис. українців було розташовано у таборах в Італії.

Перша переселенська хвиля із Західної Німеччини припадає на 1946—1947 рр. За цей період виїхало близько 25 тис. чол. , у першу чергу в Англію, Бельгію та Францію. Незначна кількість українців віком до сорока років емігрувала до Бразилії, Венесуели, Австралії і Канади. У наступні два роки спостерігається активізація виїзду українців із Західної Німеччини. Через деякий час їх кількість, що залишилася на її території, стабілізувалася й становила на кінець 50-х рр 17 тис. осіб.

У 80-і рр. загальна кількість українців та їхніх нащадків у ФРН подавалася зарубіжними авторами в межах 20 тис. , із них майже 9 тис. , або 44%, проживає у Баварії.

Внаслідок переселення українців з таборів біженців і «переміщених осіб» з найчисельніших українських колоній на Європейському континенті сформувався ще один осередок у Великобританії. Крім учасників дивізії СС «Галичина» (понад 8 тис. осіб), сюди прибуло близько 6 тис. українців із корпусу польського генерала В Андерса, а також 21— 24 тис. із західних окупаційних зон Німеччини та Австрії Майже 2 тис. українських жінок з Югославії і Польщі одразу ж по війні приїхало до Великобританії у відповідь на шлюбні оголошення Союз українців. Британії вважає, що кількість українців у цій країні на середину 80-х рр. становила 35 тис. чол.

Другою західноєвропейською державою, де проживає порівняно багаточисельна колонія українських поселенців, залишається Франція. З урахуванням природного приросту та міграційних процесів на середину 50-х рр. вона нараховувала до 40 тис. осіб. Згодом ця цифра дещо зменшилась і стабілізувалася на рівні 25—30 тис.

Певна частина «переміщених осіб» прибула до Бельгії, Швеції, Данії, Нідерландів, що позначилося на кількісному складі української діаспори у цих країнах. Однак за чисельністю ці громади поступаються українським громадам Німеччини, Франції, Великобританії.

Як і в інших регіонах світу, українці, що мешкають у країнах Західної Європи, прагнули згуртування Українські організації політичного, релігійного, культурного та наукового плану активно діяли у міжвоєнний період. Могутнім поштовхом для розбудови громадського життя українських поселенців на західноєвропейському терені стало прибуття сюди представників уенерівської еміграції. У Франції, приміром, вони почали концентруватися навколо Української громади, заснованої в Парижі 1924 р. На початку 20-х рр. великою активністю відзначався віденський осередок української еміграції, де, до речі, до 1924 р. перебував М. Грушевський.

У період після Другої світової війни українці в Західній Європі розбудували досить широку мережу нових громадських організацій та установ, ряд з яких до того ж ще й представляє їхні інтереси в зносинах з властями країн поселення. До таких організацій, приміром, належать Український центральний громадський комітет у Франції, Об'єднання українських робітників у Франції, Центральне представництво української еміграції в Німеччині, Союз австрійців українського походження, Координаційна рада українських організацій Австрії, Союз українців у Британії, Об'єднання українців у Великобританії, Союз українців у Бельгії та ін.

Цій же меті підпорядкована й діяльність багатьох жіночих, молодіжних, професійних, культурологічних і просвітянських організацій, товариств і об'єднань, початки яких були закладені ще в період перебування українців у таборах для біженців і «переміщених осіб». До них слід передусім віднести Спільку української молоді і Пласт, Об'єднання українських жінок, Об'єднання купців і промисловців, Об'єднання лікарів Об'єднання українських письменників, Об'єднання митців української сцени, Об'єднання українських музик Союз українських журналістів тощо. Не всі об'єднання й товариства такого роду витримали випробування часом та нелегкими обставинами існування поза межами батьківщини. Але деякі з них, хай і під новими назвами, продовжують діяти й понині в багатьох країнах Західної Європи.

До збереження української етнічності в Західній Європі чимало зусиль докладають художньо-мистецькі колективи, скажімо, «Гомін», «Орлик», «Заграва», «Боян» (Великобританія), «Степ», «Запорожці» (Франція) та преса, як-от «Шлях Перемоги», «Християнський голос» (Німеччина), «Українське слово» (Париж), «Українська думка» (Великобританія).

Міграція з України.

Українська еміграція — термін для визначення українського населення, яке вимушено чи добровільно з економічних, політичних або релігійних причин переселилося за межі етнічної території в іншу країну на постійне чи тривале проживання. Явище починається у другій половині — наприкінці XIX століття і продовжується по нинішній день. Феномен української еміграції та діаспори як частини світового українства є унікальним явищем культури й історії України.

Виділяють чотири хвилі масової міграції з території України.

Першу хвилю, що почалася близько 1880 р. і тривала до вибуху Першої світової війни, зумовили переселенські акції російського й австро-угорського урядів на Далекий Схід і Балкани відповідно, та обезземелення значної частини українського селянства Галичини й Буковини, що супроводжувалося його виїздом на роботу переважно до різних країн Північної та Південної Америки.

Друга хвиля еміграції, що відбувалася головно від 1920 до 1930 р., носила в основному політичний характер: з України виїхало багато осіб, які в 1917 – 1920 рр. брали участь у змаганнях за самостійність України.

Третя хвиля тривала від 1940 до 1954 р. і складалася з осіб, які опинилися поза Україною внаслідок Другої світової війни і відмовилися від повернення назад. По війні більшість спочатку перебувала в таборах для переміщених осіб та військовополонених а відтак поселилася в різних країнах Західної Європи та американського й австралійського континентів.

Четверта хвиля почалася в другій половині 1980-их рр. у зв'язку з лібералізацією політичного режиму в СРСР і триває досі. Внаслідок економічної кризи, що супроводжувала розпад СРСР і становлення незалежної України, мільйони українців виїхали і далі виїжджають на роботу до різних країн світу.

Білет 1.

1. Подайте загальний опис рельєфу України. Покажіть на контурній мапі положення височин і низовин. Назвіть гори, моря та головні ріки України і покажіть їх на мапі.
2. Розкажіть про вплив географії на українську історію та долю нашого народу. Геополітичне значення і потенціал України.
3. Як змінилося економічне положення (економічний стан) України після проголошення незалежності в 1991 році? Які причини економічних труднощів?

Білет 2.

1. Назвіть гори України і покажіть на контурній мапі їхнє положення. Дайте характеристику окремих гір. Назвіть найвищі вершини та подайте приблизну висоту тих вершин.
2. Визначіть географічне положення України та величину території держави Україна. Визначіть місце України серед країн Європи й світу у відношенні до кількості населення та обсягу території.
3. Назвіть 3 економічні райони України та покажіть їх на мапі. Опишіть їх особливості – галузі економіки, географічне положення, економічне значення.

Білет 3.

1. Опишіть рельєф, клімат, води та ґрунти Карпат. Назвіть частини українських Карпат і етнографічні племена, які заселяють Карпати.
2. Форма правління України сьогодні та в минулому. Як форма влади (конституційний лад) впливає на економіку держави? Подайте приклади з історії та сучасності.
3. Назвіть види важкої та легкої промисловості України. Назвіть головні продукти металургійної, хемічної та сільськогосподарської промисловості і машинобудування, включно з машинами для транспорту. Покажіть на мапі місцезнаходження центрів промисловості.

Білет 4.

1. Назвіть гори України і покажіть на контурній мапі їхнє положення. Дайте характеристику окремих гір. Назвіть найвищі вершини та подайте приблизну висоту тих вершин.
2. Покажіть на карті етнографічну територію України. Назвіть українські етнічні землі поза територією сьогоднішньої української держави та назвіть країну, в якій знаходяться.
3. З якими країнами торгує Україна? Які головні продукти експорту й імпорту. Назвіть 5 найважливіших продуктів України, які мають світове значення.

Білет 5.

1. Розкажіть про річкову систему, головні вододіли та морські сточища України. Визначіть їхню роль в сільському господарстві, транспорті й енергетиці. Назвіть і покажіть на контурній мапі головні ріки України.
2. Адміністративний поділ України – розкажіть про три щаблі адміністративного поділу. Назвіть і покажіть на карті важливі регіони, області, міста.
3. Сільське господарство України – основні продукти, характеристика, засівна площа та методи її поширення і збільшення продуктивності. Види та розміщення різних сільськогосподарських культур.

Білет 6.

1. Ріка Дніпро – джерело та гирло, довжина, притоки, видатні міста та історичні місця-пам'ятки, які лежать над Дніпром, значення в історичному житті українського народу, дніпрові пороги.
2. Сучасні сусіди України – назвіть і покажіть їх на мапі. Охарактеризуйте відносини України з сусідніми державами.
3. Опишіть окремі ділянки сільського господарства України: городництво, садівництво, скотарство, птахівництво, рибне господарство і т.д.

Білет 7.

1. Природні й штучні озера України – загальна характеристика, види штучних озер. Назвіть і покажіть на мапі два відомі озера. Загальна характеристика та важливість водосховищ на Дніпрі. Назвіть і опишіть канали України – де знаходяться, які ріки чи моря сполучують, їхнє значення для життя країни. Вкажіть розміщення водосховищ, каналів і болот на території України.

Матуральні білети «ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

2. Історичні місця-пам'ятки України (міста та об'єкти) – Київ, Галич, Чернігів, Переяслав, Володимир-Волинський, Хортиця, Чигирин, Полтава, Батурин, Канів, Крути.

Охарактеризувати історичне значення двох місць.

3. Лісове господарство України – лісова та деревообробна промисловість. Продукти. Де розвинена деревна промисловість і чому? Покажіть на мапі розташування великих лісових масивів.

Білет 8.

1. Загальна характеристика та важливість Чорного та Озівського (Азовського) морів. Екологічні проблеми Чорного моря та Озівського (Азовського) морів.

2. Покажіть на контурній мапі положення історичних регіонів – Галичини, Волині, Полісся, Запоріжжя, Київщини, Поділля, Закарпаття, Буковини, Слобожанщини, Донбасу.

Охарактеризуйте історичне значення двох регіонів.

3. Джерела енергії України: значення та вплив на екологію ядерної (атомної) та теплової енергетики, гідроенергетики, альтернативних метод добування енергії. Показати на мапі місцезнаходження атомних (ядерних) електростанцій (АЕС) та гідроелектростанцій (ГЕС).

Білет 9.

1. Назвіть і опишіть півострови та острови України. Розкажіть про геополітичне та економічне значення Криму. Назвіть і покажіть на мапі головні порти України. Опишіть їхнє розміщення та значення.

2. Територія українських держав впродовж історії в княжій і гетьманській добах та за УНР. Територіальні зміни та зміни в складі населення після II Світової війни.

3. Екологія України – сучасна ситуація. Вплив людської діяльності на природу України, особливо Чорнобильської аварії 1986 р.

Білет 10.

1. Природні багатства (ресурси) України, їх розміщення та економічне значення. Корисні копалини, руди, неметалеві та горючі копалини.

2. Україна і світ. Відносини з іншими державами, питання участі України в різних політичних та економічних бльоках чи союзах. Геополітичний потенціал України.

3. Описати історію та сучасний стан транспорту України. Дати характеристику різних видів транспорту: шосейні дороги, залізниці, водяні та повітряні шляхи. Яке значення шляхів в економічному та політичному розумінні?

Білет 11.

1. Покажіть на мапі місця видобування: а) вугілля, б) нафти, в) газу, г) залізної руди, г') марганцевої руди.

2. Кількість та густота населення України. Приріст та зменшення (народжуваність і смертність), форми та причини міграції. Причини малого зросту українського населення у 20 ст.

3. Рекреаційно-туристичне господарство України – ресурси, місцезнаходження, значення, популярні туристичні осередки.

Білет 12.

1. Клімат (підсоння) України та чинники, які його утворюють (сонячна радіація, атмосферна циркуляція, характер земної поверхні, вітри, опади тощо).

2. Склад населення України – віковий, статевий, за національністю, за віросповіданням. Покажіть на карті місця більш компактного проживання етнічних меншин.

3. Внесок українців в світову цивілізацію – в науку, культуру, мистецтво, у фізиці, технології, медицині, астронавтиці, кібернетиці та інших стислих науках. Хто, що, коли?

Білет 13.

1. Кліматичні зони України. Особливості кліматичних зон і їх розміщення.

2. Кількісне співвідношення міського та сільського населення України. Де вони переважають? Що таке урбанізація? В яких регіонах населення найбільш урбанізоване і чому? Трудові ресурси України – кількість, проблеми, зайнятість населення за видами економічної діяльності. Рівень безробіття і причини цьому.

3. Вклад української діаспори в економічне, наукове та культурне життя країн свого поселення – Зелений Клин, Канада, Бразилія, Америка та інші країни світу.

Білет 14.

1. Природні зони України – розміщення, загальна характеристика, значення сьогодні та в минулому. Рослинність і тваринний світ у різних природних зонах. Наведіть приклади. Покажіть на контурній мапі положення кожної зони.
2. Назвіть і покажіть на карті 5 найбільших міст України. Назвіть головні форми підприємництва і зайнятності населення в цих містах.
3. Покажіть на мапі розміщення лісової зони, лісостепу, степу, Карпат, Кримських гір, Донецького кряжа, поліських болот. Коротко опишіть кожного з названих географічних районів і розкажіть про їхнє значення для історії та економіки України.

Білет 15.

1. Ґрунти України – утворення, види, характеристика, розміщення і значення.
2. Опишіть чотири хвилі масової еміграції з України – коли, куди та причини.
3. Назвіть 3 економічні райони України та покажіть їх на мапі. Опишіть їх особливості – галузі економіки, географічне положення, економічне значення.

Білет 16.

1. Екологічні проблеми України. Заповідники України та їх розміщення – показати на мапі. Потреба збереження заповідників.
2. Українці східної діаспори – кількість, де проживають та їхнє надбання.
3. З якими країнами торгує Україна? Які головні продукти експорту й імпорту. Назвіть 5 найважливіших продуктів України, які мають світове значення.

Білет 17.

1. Ріка Дніпро – джерело та гирло, довжина, притоки, видатні міста та історичні місця-пам'ятки, які лежать над Дніпром, значення в історичному житті українського народу, дніпрові пороги.
2. Українці західної діаспори – кількість, де проживають та їхнє надбання.
3. Сільське господарство України – основні продукти, характеристика, засівна площа та методи її поширення і збільшення продуктивності. Види та розміщення різних сільськогосподарських культур.

Білет 18.

1. Загальна характеристика та важливість Чорного та Озівського (Азовського) морів. Екологічні проблеми Чорного моря та Озівського (Азовського) морів.
2. Історія поселення українців в США та їхнє надбання. Міста США з найбільшим населенням українців.
3. Джерела енергії України: значення та вплив на екологію ядерної (атомної) та теплової енергетики, гідроенергетики, альтернативних метод добування енергії. Показати на мапі місцезнаходження атомних (ядерних) електростанцій (АЕС) та гідроелектростанцій (ГЕС).

Білет 19.

1. Кліматичні зони України. Особливості кліматичних зон і їх розміщення.
2. Опишіть церковне, суспільно-культурне, економічне життя українців в США та у вашій місцевості чи стейті (штаті).
3. Внесок українців в світову цивілізацію – в науку, культуру, мистецтво, у фізиці, технології, медицині, астронавтиці, кібернетиці та інших стислих науках. Хто, що, коли?

Білет 20.

1. Ґрунти України – утворення, види, характеристика, розміщення і значення.
2. Що знаєте про місце походження ваших батьків, чи дідусів й бабусь, які емігрували з України? Чим родина займалась в Україні? Обов'язки українців поза межами України по відношенню до неї.
3. Покажіть на мапі розміщення лісової зони, лісостепу, степу, Карпат, Кримських гір, Донецького кряжа, поліських болот. Коротко опишіть кожного з названих географічних районів і розкажіть про їхнє значення для історії та економіки України.